

Andrea Rosales, *Somos Muchas* (Honduras)

Andrea Rosales hondurastarra da eta abortua legeztatzearen eta sozialki despenalizatzearen alde borrokatzen duen Somos Muchas plataformaren komunikazio taldeko kidea da. 2022ko urrian Euskal Herrian izan zen Lumaltik Herriak taldeak sustatutako Defendatzaileen Biran. Ondorengo elkarrizketa topaketa horien emaitza da.

Zertan datza Somos Muchas kolektiboaren lana? Zer-nolako laguntza eskaintzen diozue mugimenduari?

Somos Muchas plataforma erabakitzeko eskubidearen aldeko apustua egiten dioten erakundeek, kolektiboek, sareek eta feminista independenteek osatzen dute. Horrek adierazi nahi du abortuaren despenalizazio sozial eta legalaren alde lan egiten dugula, gutxienez hiru kausengatik. Urteetan zehar, amatasunak eta erabakitzeko eskubideak bere baitan hartzen duen guztiaren aldeko apustu feminista bilakatu da. Ugalketa eta sexu eskubideetatik hasita, gure bizitzan zehar presente dauden beste askotara ere, emakume gisa eta baita hazteko gaitasuna duten beste pertsona batzuk ere, hala nola, trans gizonak, pertsona ez-binarioak eta jaiotzean emakume gisa izendatua izan den beste edozein pertsona.

Gaur egun, gure lana lau taldek osatzen dute. Lehenik eta behin, narratiba eredu berriak ditugu, eta horrela hurbiltzen dira lankideak lurraldeetara, erabakitzeko eskubidea bertan nola bizi duten jakiteko, hiri nagusietatik harago. Hondurasen, orokorrean, erabakitzeko eskubidearen gaia oso zentralizatuta egon da hiriburuetan, Tegucigalpan edo San Pedro

Argazkiak Marina Gallardo

Sulan esaterako. Orduan, landa-eremuko emakumeek prozesua nola antzematen duten ulertzearen aldeko apustua egin da, beren antzinako ikuspegietatik, herri indigenekin lan egiten dugulako, emakume garifunekin... Hau da, borroka honetan hain presente ez dauden gizarte talde horiek, baina Honduraseko gizarte mugimenduaren ezinbesteko parte direnak eta erabakitzeko eskubidearen aldeko jarrera politikoa dutenak.

Plataforma, berez, 2016. urtean sortu zen, eraldaketa politikoaren aldeko apustu sendoarekin. Gaur egun, Justizia Gorte Gorenaren hautaketa berriarekin ari gara lanean batez ere. Izan ere, iaz, abortua konstituzionalki penatu zenean, Somos Muchas elkartetik errekurso bat bideratu genuen, errekurso horrek Konstituzio Arloko Salaren barruan jarraitzen du oraindik ere. “Una Corte justa para las mujeres” kanpainaren bidez apustu tinkoa egiten ari gara, gorte honek edo datozen 7 urteetarako datorrenak horren inguruko iritzia eman dezan. Herrialdearentzat premiazkoa den gai bat bertan behera hainbeste denbora uztea ez da zilegi.

Komunikazio taldea ere badugu, eta hor ari naiz ni lanean. Gure apustu nagusia erabakitzeko eskubidearen inguruan narratiba berri horiek sortu ahal izatea da, eskura ditugun sare sozial guztiak erabiliz. Irrati komunitario eta hedabide tradizionalen aldeko apustu handia egiten dugu ere, badakigulako emakume guztiek ez dutela Internetarako sarbiderik, emakume asko ez dira gure jarraitzaileak oraindik edota ez dira gure argitalpenekin elkarreragiten duten publikoa.

Eta, azkenik, barne indartze taldea dugu, funtsezko oinarria dena, ezin baitugu kanpora begira soilik lan egin gu geu nola gauden kontuan hartu gabe, erakundeak edota lanean ari diren feminista independenteak, alegia.

Nola heldu zara Somos Muchas kolektiboaren borroka prozesura?

2021. urtean iritsi nintzen Somos Muchas kolektibora, blindaje konstituzionala gertatu ondoren. Herrialdeko eskuindar talde askoren gorrotoa ze mailaraino iristen den onartzea oso gogorra izan zen, botere handiegia baitute oraindik ere. Hala eta guztiz ere, lan-kideek, beren borroka, indar eta enpatia eta samurtasunaren bidez, aukera eskaini zigu-

ten beste kide batzuei parte hartzeko eta, horrela, elkarri eusteko ez ezik, suspertzeko eta borroka duin honekin jarraitzeko indarra emateko ere.

Nola eraldatu daiteke mundua komunikazioaren bidez?

Komunikazioa zubi bat da gaur egun bizi dugun eta eraikitzen ari garen beste mundu batzuen artean. Askotan, komunikabideetan ikusten dugun bertsio horrekin geratzen gara, pribilegiatu batzuei bakarrik mesede egiten dien narratiba neoliberalak kaleratzen dutenak. Hala ere, nik Somos Muchas elkartetik egindako komunikazioetan oinarrituta, eta sare eta talde desberdinek herrialdean egiten dutenaz ikasita, komunikazioak zubiak eraikitzeak aukera paregabea eskaintzen duela ohartu naiz. Ez bakarrik guk nahi duguna ezagutzea, baita komunean duguna ere. Izan ere, askotan, polarizazioak gauza asko kontra ditugula sinestarazten digu, baina benetan posible da elkarrizketa horiek izatea erabat banatzen gaituen hori kontuan izan gabe. Eta guztiz beharrezkoa da elkarrizketa horiek izatea, dena beti bai ala ez izango dela sinisteari utzi behar diogu, gure artean hitz egin behar dugu, eta komunikazioak espazio hori izateko aukera ematen digu.

“Komunikazioari esker, ezagutzen genuenetik haratago bizitza ere dagoela antzeman dezakegu, eta horrek aukera ematen digu, ez bakarrik indibidualki hazteko, baizik eta kolektiboki hazteko ere”.

Zer da zuretzat Komunikazio Eraldatzaileen kontzeptu hori?

Komunikazio eraldatzaileak beste mundu horiek sortzen hasteko aukera ematen digu. Askotan aipatu izan dugu zer izan daitekeen posible etorkizuneko gertakari bat balitz bezala, eta ez egunero egiten dugun lanarekin eraikitzen ari garen zerbait bezala.

Komunikazio eraldatzailea da aliantzak ehuntzeko eta, horrekin batera, narratiba berriak sustatzeko aukera eskaintzen diguna. Emakumeek eta gainontzeko pertsonak jakin dezaten ez dela beti hain heteronormatua, patriarkala, matxista, mugatua izan behar, sinetsarazten baitizu mundu honetan zure zeregina hori dela eta mugatzen zaituena, eta ezin duzula haratago ikusi.

Zer suposatu du zuretzat Lumaltik Herriak sustatutako elkartruckerako espazio hauek? Zer-nolako garrantzia du lurralde askotariko emakumeen arteko sareak ehuntzeak?

Topaketa hau oso baliotsua izan da, dudarik gabe. Izan ere, lankide guztiek zekarten esperientzia, eta nik ez nuen maila indibidualean

hauteman, baina haiek entzutea, haien borrokak ezagutzea, apustuak, jarrerak eta zailtasunak zeintzuk diren jakitea, haiengandik askoz hurbilago sentiarazi nau. Izan ere, bizitza bera ez dugun arren eta leku berberen parte ez izan, gauza askok lotzen gaituzte, eta ederra da beren espazio eta komunitateetatik borrokatzen duten beste lankide batzuekin sareak ehuntzea. Bakarrik ez gaudela ohartzen gara, asko garela eta egunero aukera berri bat dagoela pertsona gehiagorekin elkartu ahal izateko, lehen aipatzen nituen zubi horiek eraikitzeko. Horrekin batera, dena oso izugarria sentitzen dela eta testuingurua oso astuna izan daitekeen arren, lagunak dituzula konturatzeke ere balio izan du, zain daudenak, zure herrialdeko egoeraren berri dutenak eta ekarpenak egin ditzaketenak, edo egoera horietatik pasatu direnak eta funtzionatu duena eta ez duena partekatu ahal dizutenak. Informazio-truke eta partekatze kultural horiek egin ahal izatea oso baliotsua da, eta ez bakarrik maila indibidualean edo mugimendu gisa hazteko, baizik eta zure lurraldera soilik mugatzen den zerbait ez dela konturatzeke. Eskualde mailako zerbait da, mundu mailakoa, eta batzen gaituen zerbait da.

Topaketa Feminista Basoan, 2022ko urria